

Tổng quan thị trường tài chính tháng 2 Thách thức hay CƠ HỘI cho Việt Nam?

NGÂN HÀNG PHƯƠNG NAM

Lần thứ hai vàng lập kỷ lục mới, vượt ngưỡng 1000 USD/ounce giữa tháng 2-2009, trước đó kỷ giá vàng đạt mức 1032USD/ounce hồi tháng 3 năm ngoái, phần nào thể hiện tính bất ổn của thị trường tài chính toàn cầu khi nhà đầu tư chuyển sang một công cụ đầu tư là vàng với tính an toàn cao hơn ở giai đoạn hiện nay, giá dầu dần phục hồi trên mức 40 USD/một thùng, chỉ số Dow Jones, S&P 500, CAC40, FTSE . . . thấp kỷ lục, hàng loạt kế hoạch kích thích kinh tế của các ngân hàng Trung ương trên toàn cầu được giới chuyên gia cho là đang sa lầy. . . Khủng hoảng kinh tế toàn cầu vẫn đang tiếp tục diễn ra và ngày một sâu rộng hơn.

Thị trường tài chính châu Á đón một năm mới đầy lo âu về viễn cảnh kinh tế. Theo sau bóng đen khủng hoảng đang bao trùm ở Mỹ và Châu Âu từ sau cơn bão cho vay dưới chuẩn năm 2007 bắt nguồn ở Mỹ, khủng hoảng đã lan rộng ra toàn cầu kéo theo đó là hàng loạt động thái nhằm cứu vãn nền kinh tế của chính phủ các nước, các gói kích thích kinh tế liên tục được đưa ra mặc cho nhiều trong số những nỗ lực đó của chính phủ các nước được nhận định là đang sa lầy. Gần đây nhất, ngân hàng Trung ương Nhật (BOJ) ngày 3/2 thông báo kế hoạch chi hơn 11 tỷ USD để mua lại các cổ phiếu công ty do các ngân hàng thương mại nắm giữ để khuyến khích các ngân hàng nước này tăng cường cho vay. Ngoài ra Nhật còn đề xuất kế hoạch để tạo ra 1,6 triệu việc làm mới cho người dân. Trung Quốc, ngày 3/2, tuyên bố sẽ chi thêm gói kích cầu mới chống suy thoái kinh tế, trị giá 19 tỷ USD tập trung vào các dự án đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng. Trước đó, Trung Quốc đã công bố gói kích cầu kinh tế trị giá 586 tỷ USD. Tại Thái Lan, ngày 18-2 đã thông báo chi hơn 54 tỷ USD trong bốn năm tới nhằm vực dậy nền kinh tế đang chịu tác động của suy thoái toàn cầu. Các nền kinh tế năng động trong khu vực châu Á cũng đang phải gồng mình hứng chịu khủng hoảng, điển hình là Singapore, Hồng Kông, các dự báo về sự sụt giảm GDP của các nước này là minh chứng rõ ràng nhất cho khủng hoảng toàn cầu. Chính phủ Singapore dự báo GDP nước này có thể âm 5% trong năm 2009, một quan chức Hồng Kông cho hay kinh tế của Đặc khu này có thể giảm 2,5-3% trong năm 2009.

Có nhiều nhận định rằng kinh tế châu Á sẽ sớm thoát khỏi khủng hoảng nhanh hơn là ở Châu Âu và Mỹ, nơi mà các kế hoạch của tân tổng thống Obama làm người ta hoài nghi về viễn cảnh u ám của kinh tế toàn cầu. Sau vài phiên phục hồi của chứng khoán Mỹ và Châu Âu khi các kế hoạch giải cứu ngành ô

tô và ngân hàng được công bố thì đến cuối tháng 2 chứng khoán thế giới lại có những phiên rớt điểm kỷ lục khi giới đầu tư ngày càng bất an về các kế hoạch kích thích kinh tế của Chính phủ. Sàn chứng khoán New York 27-2 ghi nhận mức thấp nhất kể từ 12 năm qua của chỉ số S&P 500 khi chính phủ công bố cứu Citi Group, chỉ số này ở mức 735, mức thấp nhất kể từ tháng 12-1996, chỉ số Dow Jones mất 4,6% còn 7060, gần mức thấp nhất 7000 vào tháng 5-1997. Mỹ liên tục đưa ra các gói cứu trợ kinh tế, mới đây nhất là gói kích thích kinh tế trị giá 789 tỷ USD của tổng thống mới đắc nhiệm Obama mà theo lời của tổng thống nhằm ổn định và phục hồi tài chính với quyết tâm tăng thêm số việc làm mới là 3,5 triệu việc làm. Với mục tiêu cấp vốn cho các nhà đầu tư mua lại các chứng khoán bị mất thanh khoản, mở rộng tín dụng, bơm vốn trực tiếp cho các ngân hàng.

Chính phủ các nước đã sử dụng rất nhiều biện pháp nhằm đối phó với khủng hoảng và khôi phục kinh tế. Theo sau các gói kích thích kinh tế, rất nhiều các biện pháp khác đã được đưa ra. Cuối năm 2008 Mỹ đã phải một lần nữa cắt giảm lãi suất cơ bản từ 75 đến 100 điểm cơ bản đưa mức lãi suất của mình xuống còn 0 – 0.25 %. Trước đó, để đối phó với khủng hoảng đang ngày càng lan rộng và không thể kiểm soát Mỹ đã 2 lần cắt giảm lãi suất vào tháng 10 từ mức 2% xuống còn 1,5% và 1%. Không chỉ có Mỹ, ngân hàng Trung ương các nước để đối phó với khủng hoảng cũng đã phải dùng đến công cụ lãi suất như việc ngân hàng trung ương châu Âu cắt giảm lãi suất xuống còn 2%, ngân hàng Anh cắt giảm còn 1%, Úc cắt giảm còn 3,25% và Canada là 1%. Thụy Điển cắt lãi suất từ 2% xuống còn 1%. Hàng loạt động thái bơm tiền vào thị trường nhằm cứu vãn kinh tế của hầu hết các nước từ Mỹ, IMF, Châu Âu và các nước Châu Á đã và đang gây nên làn sóng hoài nghi về viễn cảnh kinh tế toàn cầu,

tỷ lệ thất nghiệp công bố càng lúc càng tăng cao, nhận định kinh tế toàn cầu được công bố ngày càng xấu đi, các kênh đầu tư gần như đóng băng. Tỷ phú Warren Buffett phát biểu rằng kinh tế trong năm 2009 vẫn trong tình trạng hỗn loạn, cục dự trữ liên bang Mỹ (FED) dự báo năm 2009 kinh tế nước này chìm sâu hơn vào suy thoái với tốc độ tăng trưởng giảm từ 0,5% đến 1,3%; tỷ lệ thất nghiệp ở mức

8,5% đến 8,8%...

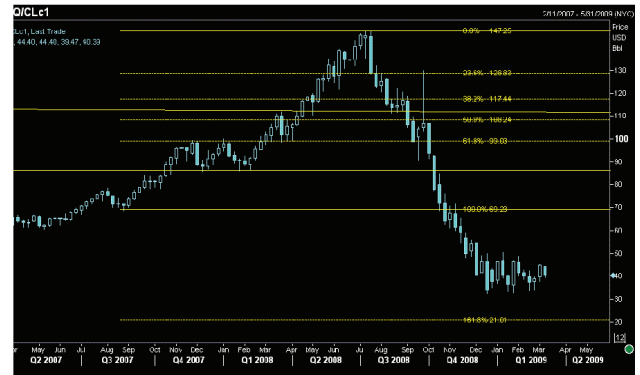
Chỉ số Dollar Mỹ DXY liệu có đang phục hồi sau nhiều gói giải pháp kích thích kinh tế? (nguồn: Reuters)

Những biện pháp nêu trên là một phần trong những nỗ lực nhằm thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, tạo ra thêm nhiều việc làm mới mà chính phủ các nước đang bắt tay nhau thực hiện. Khủng hoảng toàn cầu cần có sự hợp tác toàn cầu để phát triển kinh tế, gần đây nhất là việc chính phủ các nước châu Á, chính phủ các nước Asean đã họp bàn với nhau nhằm đối phó với khủng hoảng, trước đó là đàm phán nhằm nối lại thương mại toàn cầu giữa Mỹ và EU.

Trong khủng hoảng, khi mà đồng USD không còn là niềm tin để nắm giữ thì vàng dường như là nơi trú ẩn an toàn, có lẽ đó là lý do hợp lý nhất giải thích cho việc giá vàng vượt ngưỡng 1000USD/ounce lần thứ hai vào ngày 20-2-2009 so với mức cao nhất là 1032 USD/ounce tháng 3-2008. Có nhiều lý do và động lực để giá vàng đạt những mốc cao tiếp theo khi suy thoái kinh tế ngày càng trầm trọng, bất ổn kinh tế và chính trị, nhu cầu vàng vật chất gia tăng... nhưng diễn biến giá vàng thế nào vẫn là một ẩn số khi động thái mua vàng của các quỹ đầu tư và tâm lý chốt lời của thị trường luôn đi trái chiều nhau. Ở đây cũng phải bàn đến tín hiệu mua vàng của các quỹ đầu tư lớn như SPDR, LYXOR, Ishares, ETF... trong đó là động thái mua hơn 200 tấn vàng của quỹ SPDR từ đầu năm 2009 đã tác động mạnh đến tâm lý chung của thị trường.

Không chỉ có vàng mà sự biến động của giá dầu cũng khiến người ta kinh ngạc. Từ mốc trên 147 USD/thùng năm 2008 giá dầu đã xuống dưới 40USD/thùng trong tháng 2-2009. Giá dầu được suy đoán sẽ giảm mạnh khi nhu cầu giảm đi đáng kể. OPEC dự đoán cắt giảm sản lượng của họ trong tháng này bởi suy giảm kinh tế, 11 thành

viên OPEC có hạn ngạch, trừ Iraq, điều chỉnh sản lượng giảm 3.8% xuống còn 25.3 triệu thùng một ngày trong tháng 2, giảm từ 26.3 triệu thùng trong tháng 1. Giá dầu thô giao sau tháng 4 đã giảm 31 cent còn 38.13 USD/thùng trên thị trường giao sau New York. Mỗi thành viên OPEC có hạn mức là 24.845 triệu thùng một ngày. Có lẽ phải đợi đến khi các hợp đồng kỳ hạn đến ngày thanh toán, khi các nhà máy có sản lượng cũng như khi kinh tế toàn cầu ấm lên thì giá dầu mới vượt mốc 40USD/thùng như các nhà đầu tư mong đợi.

Giá dầu thấp kỷ lục do khủng hoảng kinh tế toàn cầu, nhu cầu sử dụng dầu giảm sút (nguồn: Reuters)

Trong tình hình biến động giá của nhiều mặt hàng quan trọng như vậy, đó là rủi ro, thách thức hay cơ hội? Có rất nhiều cơ hội đến từ khủng hoảng kinh tế, vài trong số những tập đoàn lớn nhất ở Mỹ như P&G, IBM, GE, General Motors, United Technologies và FedEx là minh chứng cho điều này. Những doanh nghiệp lớn mạnh này đều là những công ty ra đời trong những giai đoạn khó khăn nhất của kinh tế Mỹ. Việt Nam cũng không phải trường hợp ngoại lệ trong bức tranh tối màu của kinh tế toàn cầu. Đó là cơ hội hay thách thức lớn vẫn còn phải bàn nhưng đã có nhiều tín hiệu tích cực được ghi nhận đó là Việt Nam lần đầu tiên xuất siêu kể từ 1/2006, vốn FDI đăng ký vào Việt Nam trong tháng 2/2009 đạt hơn 5,1 tỷ USD, tức gấp khoảng 27 lần con số tương ứng của tháng 1, thêm vào đó đã có nhiều biện pháp được chính phủ Việt Nam đưa ra nhằm ổn định thị trường, tăng xuất khẩu mà trên hết là kiểm soát lạm phát, góp phần ngăn chặn suy giảm kinh tế và đảm bảo an toàn hệ thống ngân hàng, Việt nam có thể có gói hỗ trợ kinh tế 6tỷ USD, đó là khẳng định của các quan chức Chính phủ, gói hỗ trợ này chủ yếu được sử dụng cho việc hỗ trợ lãi suất đối với các doanh nghiệp nhằm kích thích sản xuất, đó được xem như nhiệm vụ chính của ngành Ngân hàng năm nay. Thêm vào đó, Chính phủ đã quyết định giãn thời hạn thu thuế thu nhập cá nhân đến tháng 5 năm nay, giảm thuế trước bạ, giảm thuế tiêu thụ đặc biệt, thuế VAT, giảm lãi suất nhằm kích thích tiêu dùng. Các giải pháp về tiền tệ, tín dụng ngân hàng

được đưa ra vào thời điểm này ở Việt Nam được xem là khá hiệu quả và phù hợp với kinh nghiệm xử lý suy giảm kinh tế trong thời kỳ khủng hoảng. Ngân hàng nhà nước tiếp tục giảm lãi suất cơ bản, giảm dự trữ bắt buộc. Trong đó lãi suất cơ bản giảm từ 8,5% xuống còn 7% vào đầu tháng 2, thực hiện nghiệp vụ cho vay thỏa thuận, tỷ lệ dự trữ bắt buộc giảm còn 3% đối với tiền đồng Việt nam. Vẫn còn chưa biết liệu tỷ giá có được nới rộng biên độ thêm hay không nhưng với chính sách vĩ mô hỗ trợ xuất khẩu thì tỷ giá USD/VND khó mà giảm trong thời gian gần. Với những chính sách tài chính tiền tệ linh hoạt hiện nay đã phần nào giúp ổn định thị trường, mở rộng tín dụng, kích thích tiêu dùng.

Suy thoái kinh tế có thể là cơ hội để nhiều tài sản trở lại giá trị vốn có của nó như bất động sản, cổ phiếu, thị trường hàng hóa... đầu tư vào cái gì và như thế nào là vấn đề quan tâm hàng đầu của đại bộ phận dân chúng hiện nay, khi hàng loạt các kênh đầu tư được phổ biến và phát triển mạnh thì việc tiếp cận các hình thức đầu tư mới là điều không khó khăn, phổ biến là việc ra đời của các sàn giao dịch bất động sản, các café và phải kể đến là sự ra đời của nhiều trung tâm giao dịch vàng mới với rất nhiều ưu đãi cũng như sử dụng công nghệ thiết bị mới.

Vẫn còn nhiều khó khăn trong thời gian tới khi kinh tế toàn cầu chưa thể hồi phục ngay, giá vàng thế giới có thể quay về ngưỡng tâm lý 900 usd/ounce, giá dầu tăng trở lại khi động thái cắt giảm sản lượng của OPEC tác động đến nguồn cung của thị trường, sẽ có thêm những động thái mới nhằm kích thích kinh tế của chính phủ các nước như EU dự đoán cắt giảm lãi suất lần nữa, người ta vẫn lạc quan dự báo rồi kinh tế toàn cầu sẽ đón nhận những điểm sáng mới vào cuối năm nay.

Riêng với Việt Nam, như nhiều dự báo thị trường chứng khoán chưa thể sôi động trở lại sớm mặc dù đó hiện đang là một kênh đầu tư hấp dẫn, người ta có thể đầu tư vào đây để chờ đợi chứng khoán phục hồi trong tương lai gần, liệu đó có phải là tín hiệu tốt cho thị trường? Bất động sản sẽ có thể phục hồi nhưng dự báo thời điểm chưa phải là những tháng tiếp, các trung tâm giao dịch vàng được xem là kênh đầu tư mới và dự báo sẽ tiếp tục sôi động ở thị trường Việt Nam. Tâm lý nhà đầu tư vẫn đang âu lo tìm kiếm một kênh đầu tư an toàn. thị trường tài chính Việt Nam vẫn đang vượt lên trong cơn bão khủng hoảng, các chính sách vĩ mô sẽ được điều chỉnh phù hợp với tình hình thực tế để vượt qua ảnh hưởng của khủng hoảng kinh tế toàn cầu ■

Xu hướng giá vàng trong năm 2009

**PHÒNG KINH DOANH TIỀN TỆ NGÂN
HÀNG PHƯƠNG NAM**

Năm 2008 vừa qua, toàn thế giới đã chứng kiến sự suy sụp của nền tài chính và kinh tế toàn cầu đặc biệt là sự suy thoái kinh tế lịch sử của quốc gia được xem là ‘sen đầm’ của nền kinh tế thế giới - Hoa Kỳ. Có lẽ cũng chính vì thế mà thị trường tài chính thế giới có dịp chứng kiến những ‘vũ điệu’ giá cả của dầu lửa và kim loại quý được quan tâm nhất thế giới là Vàng. Việc giá dầu leo lên mức giá 145 USD/thùng và giá vàng vượt xa ngưỡng 1000 USD/ounce càng cho thấy rõ ‘bức tranh’ nền kinh tế toàn cầu năm vừa qua. Đồng thời một lần nữa cho thấy tầm quan trọng của vàng khi những chuyên gia tài chính dí dỏm rằng dường như “Chế độ bản vị vàng” rất có thể lại được thiết lập nếu như giá trị của các đồng tiền mạnh trên thế giới hoàn toàn bị đánh mất. Thực tế tất cả những giải pháp nhằm giải cứu nền kinh tế liên tục được đưa ra mà cụ thể chính là chính sách hạ lãi suất đã được áp dụng triệt để nhất. Nhưng chính những động thái trên đã làm cho giá trị của các đồng tiền bị hạ thấp nghiêm trọng. Và chính thời điểm đó nhà đầu tư lập tức nghĩ ngay đến vàng như là một công cụ nhằm bảo hiểm rủi ro.

